

KARŞILAŞTIRMALI TONAL VE MAKAMSAL DİZİ ÖĞRETİMİNİN SİLAHLI KUVVETLER BANDO OKULLARI ÖĞRENCİLERİNİN BİLİŞSEL GELİŞİMLERİNE ETKİSİ*

**The Effect of Teaching Comparative Tonal and Modal Sequences
on Cognitive Development Of Students at the Band Military NCO
School**

DOI NO: 10.5578/amrj.10575

Tolga ÜRÜN¹

Özet

Araştırma, Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığında yürütülmekte olan Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersi kapsamında teori, kulak eğitimi ve solfej eğitiminin daha nitelikli verilebilmesi, öğrencilerin edindikleri bilgi ve becerileri yaşantılarına uygulayabilmelerini amaç edinmiştir.

Araştırma; Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma Dersi almakta olan Bando Okulları Komutanlığı Astsubay Hazırlama Okulu 12. sınıf öğrencilerinin tonal ve makamsal bilgilerini ölçen, Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretim Yönteminin, öğrencilerin bilişsel gelişimlerine etkisinin ne oranda olduğunu belirlemeye yönelik betimsel ve yarı deneysel bir çalışmadır.

Araştırmada verilerin toplanması amacıyla, öğrencilerin tonal ve makamsal bilgi düzeylerini belirlemek için öz değerlendirme formu uygulanmıştır. Dersi yürüten eğitimcilerle ise durum tespiti ve elde edilen verilerin değerlendirilmesi için yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Elde edilen veriler nitel çözümleme tekniklerine göre yorumlanmıştır.

Araştırma sürecinde öğrencilerin tonal ve makamsal bilgi ve becerilerinin yetersiz olduğu, araştırmacı tarafından önerilen karşılaştırmalı yöntemin öğrencilerin başarı durumlarında olumlu yönde etkisi olduğu görülmüştür.

Araştırmanın, alana katkı sağlayıcı, özgün, Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma Dersi başta olmak üzere, ilgili araştırmalara kaynak teşkil edeceği düşünülmekte ve bu alanda yapılacak çalışmaların artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bando Okulları, Solfej, Tonalite, Makam, Müziksel İşitme Okuma ve Yazma.

¹ Bando Subayı / Şefi, Akdeniz Bölge Bando Komutanlığı.

* Bu makale; 2015 yılında tamamlanmış yüksek lisans tezinin bir özeti'dir.

Abstract

The study aims at offering more qualified theory, ear and solfege training within the scope of the Musical Hearing, Reading and Writing Class at the Military School of Music and vesting students with the ability to implement the skills and knowledge they have acquired into their daily lives.

The study is a descriptive and quasi-experimental study which measures tonal and modal knowledge of students who take the Musical Hearing, Reading and Writing Class at the 12th grade of the Military NCOs School of Music and tries to identify the extent of the effect of the Comparative Tonal and Modal Sequence Teaching method on cognitive development of students.

The self-assessment form was applied to determine the level of tonal and modal knowledge level of students to collect data for the study. The structured interview form was applied to determine the situation and to evaluate collected data with trainers of the class. Collected data was interpreted according to qualitative analysis techniques.

The study process demonstrated students had insufficient tonal and modal skills and knowledge and the comparative method offered by the researcher had a positive effect on achievement level of the students.

The study is considered to be contributory to the field, to be authentic and to provide a source of research and it is recommended to increase the number of prospective studies in this area.

Key Words: *Band Military NCOs School, Tonality, Modality, Musical Hearing, Reading and Writing.*

GİRİŞ

Müzik, yeryüzünde varoluşundan itibaren insanoğlunun kuşaktan kuşağa, en temelden alıp geliştirdiği bir sanat, bilim dalı ve ortak bir dildir. Müzik sanatında birikimin ve gelişimin kuşaktan kuşağa, doğru bir şekilde aktarılması şüphesiz ki belirli bir disiplini gerektirmektedir. Bu disiplin, bireyleri ve toplumları belirli bir sistem dâhilinde biçimlendiren bir süreç olan eğitimidir. Eğitim, her alanda uygulanabilecek özellikleri barındırmaktadır. Müzik alanında ise birey ve toplumları biçimlendirecek süreç müzik eğitimidir.

Müziğe mesleki anlamda yönelmiş bireyler başta olmak üzere bu alanda belirli bir uğraş verecek her birey için müzik eğitimi oldukça önemlidir. Müzik eğitiminin en ciddi boyutunu ise mesleki müzik eğitimi oluşturmaktadır. Mesleki müzik eğitiminde birey, bu

alanı adı üstünde meslek olarak seçmiş, belirli bir seviyede yeteneğe sahip ve eğitim doğrultusunda, gerekli müziksel birikimi ve davranışları kazanmayı amaçlar. Bu birikim ve davranışların sağlam bir şekilde kazanımı ise iyi bir müziksel işitme, okuma ve yazmaya bağlıdır.

Ülkemizde mesleki müzik eğitimi verilen kurumların öğretim programlarında temel dersin Müziksel İşitme Okuma ve Yazma, bazı müzik kurumlarında işlevi Müziksel İşitme Okuma ve Yazma dersi ile aynı fakat ismi farklı olan Solfej ve Dikte dersi olduğu görülmektedir.

Ülkemizde birçok köklü müzik kurumunun temelini oluşturan Mızık-a Hümayun'un, okul bölümünün bir devamı niteliğinde olan ve 184 yıllık tarihinde bulunduğu dönemin ihtiyaçlarına göre birçok kez ismi değişerek bugünlere gelen, bugünkü ismi ile Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı da mesleki müzik eğitimi veren bir kurumdur.

Müzik eğitiminde tüm alanların anahtarı niteliğinde olan Müziksel İşitme Okuma ve Yazma (MİOY) dersi, öncelikli hedefi askeri bandolara iyi seviyede enstrüman icracısı askeri müzikçi yetiştirmek olan Silahlı Kuvvetler Bando Okullarında doğal olarak önemli bir yere sahiptir. Bu köklü kurumda verilen Müziksel İşitme Okuma ve Yazma eğitimi Batı Müziği kaynaklı verilmektedir. Okulda verilen Orkestra, Koro ve Çalgı gibi derslerin repertuarlarına bakıldığında Batı Müziği eserlerinin yanı sıra Geleneksel Türk Müziği öğeleri içeren eserlerin de icra edildiği gözlenmektedir. Verilen Müziksel İşitme Okuma ve Yazma eğitiminin Orkestra, Koro ve Çalgı derslerinin temelinde önemli bir rol oynamasına binaen, Müziksel İşitme Okuma ve Yazma eğitiminin zenginleştirilmesi ve eğitimin öğrenciler için daha faydalı hale getirilmesi adına Batı Müziği yanında Geleneksel Türk Müziği unsurlarını da içeren bir okuma ve işitme eğitiminin verilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Araştırmada, Silahlı Kuvvetler Bando Okullarında verilmekte olan Müziksel İşitme Okuma ve Yazma eğitiminin işlevinin artırılması ve içeriğinin zenginleştirilmesi adına, Geleneksel Türk Müziği unsurlarını barındıran kaynakların öğretim programına girmesinin yararlı olacağı düşünüldüğünden dolayı, her iki müzik (Batı ve Geleneksel Türk Müziği) türünün Müziksel İşitme Okuma ve Yazma dersi içerisinde bir bütün olarak ele alınabilmesi ve öğrencilerin Batı Müziğinin tonal, Geleneksel Türk Müziği'nin ise makamsal vb. özelliklerini ilişkisel bir şekilde kolaylıkla öğrenebileceği, bilişsel

düzeyleri başta olmak üzere duyuşsal ve devinişsel düzeylerinde de olumlu etki sağlayacağı düşünölen "Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretim Yaklaşımı" üzerinde durulmaktadır.

SİLAHLI KUVVETLER BANDO OKULLARI KOMUTANLIĞININ TARİHÇESİ

Tarihin en köklü medeniyetlerinden olan Türkler’de askeri müzik kavramının, günümüze kadar gelen çeşitli kaynaklarda 700’lü yıllara dayandığı belirtilmektedir. Orkun'a göre; Türkler’de askeri müziğin ilk belgeleri eski Türk yazıtlarında bulunmuştur. 8. yüzyılda yazılmış olan Orhun Yazıtlarında ve Şine-Usu Yazıtında Köprüge ve Tuğ çalgıları geçmektedir (1936: 72). Gazimihal'e göre; Hunların ordularında ve resmi törenlerinde davul, boru ve zil gibi çalgıların kullanıldığı bilinmektedir. Tuğ takımı denilen bu topluluğun resmi törenlerde ve orduda Orta Asya Türk devletleri tarafından kullanıldığı tarihi kayıtlarla ispatlanmıştır (1955: 1). Tuğ takımlarından itibaren askeri müzik toplulukları, zaman içerisinde savaşlar, keşifler ve din gibi faktörlerin etkisi ile ismen ve kuruluş açısından değişime uğramışlardır. Vural; Tuğ takımı isminin Büyük Selçuklulardan itibaren tabilhaneye diğer bir ifade ile nevbethaneye, Osmanlılarda ise mehterhaneye dönüştüğünü belirterek bu değişimi sırasıyla belirtmiştir (2013: 51).

1808 yılından tahta çıkan Osmanlı Devleti Padişahı II. Mahmud askeri, ekonomi, eğitim ve sağlık gibi alanlarda batılı anlamda köklü reform hareketlerine girişmiştir. Askeri alanda yapılan reformların başında Yeniçeri Ocağı’nın kaldırılması gelmiştir. Cevdet; Yeniçeri ocağının kaldırılması ile birlikte Asakir-i Mansure-i Muhammediye isimli yeni bir ordunun kurulduğunu belirtmektedir (1966: 314). Askeri alandaki bu batılı anlamda reform neticesinde, askeri müzik topluluğu ve bir kurum olan Mehter kaldırılmış, yerine bünyesinde, Avrupa standartlarında askeri bando oluşturacak ve bandolara icracı yetiştirecek bir eğitim kurumu olan Musika-i Hümayun kurulmuştur.

Musika-i Hümayun’un fiziki olarak kurulmasından yaklaşık iki yıl gibi kısa bir sürenin ardından, modern bir askeri bandonun kurulması ve iyi bir müzikçinin kurumun başına getirilmesi gündeme gelmiştir. Say; kurumun başına getirilmek üzere saray yetkililerinin Sardunya elçisine başvurduğunu ve netice olarak da ünlü bando şefi

Giuseppe Donizetti'nin Musika-i Hümayun'un başına getirildiği belirtilmektedir (2010: 474).

Giuseppe Donizetti'den sonra D'aranda Paşa, Mehmet Ali Bey, Saffet Atabinen, Zati Arca isimler Musika-i Hümayun'de eğitimcilik ve bando şefliği görevlerini yürütmüş ve kurumun gelişmesinde önemli katkılarda bulunmuşlardır.

Saltanatın 1922 yılında kaldırılması ile kurumun ismi "Makamı Hilafet Mızıkası" olmak üzere değişikliğe uğramıştır. Cumhuriyetin kurulup Hilafetin de kaldırılması ile birlikte kurum "1924'te İstanbul'dan Ankara'ya getirilerek Riyaset-i Cumhuriyet Musiki Heyeti adını almış ve şefliğini Zeki Bey (Üngör) sürdürmüştür" (Say, 2010: 356).

Dört bölümden oluşan Riyaset-i Cumhuriyet Musiki Heyeti'nin Fasıl Takımı ve Müezzinan bölümü işlevlerini yitirmesi nedeni ile kapatıldığı bilinmektedir. Kapatılan bu bölümler dışındaki orkestra ve bandonun da birbirinden ayrı olarak yola devam etmesi ihtiyacı doğmuştur. Say'a göre; bando ve orkestra başlangıçta Milli Savunma Bakanlığı'na bağlıydı. Orkestra 25 Haziran 1932'de Milli Eğitim Bakanlığı çatısı altına girmiş, Savunma Bakanlığı'nda kalan bandonun adı Riyaset-i Cumhuriyet Armoni Mızıkası (Cumhurbaşkanlığı Armoni Mızıkası) olmuştur (2012: 44).

Albay O. Zeki Üngör'ün Cumhurbaşkanlığı Filarmoni Orkestrası şefliğine atanması ile birlikte boşta kalan Cumhurbaşkanlığı Armoni Mızıkası şefliğine Yarbay Veli Kanık getirilmiştir. Çakar'a göre; 1 Eylül 1939'da Veli Kanık ve İhsan Küncer'in çabalarıyla Mızıkacı Gedikli Erbaş Hazırlama Okulu açılmış ve ilk mezunlarını 1943'de vermiştir. İlkokula dayalı bu üç yıllık eğitimi bitiren öğrenciler, sekiz aylık kıta stajı ve on aylık meslek stajı olmak üzere toplam dört buçuk yıllık eğitimden sonra bandolara gedikli olarak atanmışlardır (1994: 78).

Gedikli Erbaş Hazırlama Okulu'nun devamında kurum bandoların askeri müzikçi ihtiyaçları doğrultusunda değişimlere uğramıştır. "1949-1961 Askeri Mızıkacı Meslek Okulu; 1959-1963 yılları arasında Askeri Mızıkacı Astsubay Sınıf Okulu; 1963-1974 yılları arasında Askeri Mızıkacı Okulu; 1974-1986 yılları arasında Askeri Mızıkacı Hazırlama ve Sınıf Okulu isimlerini almıştır "(Çakar, 1994:80). Kurum, 1986 yılında Silahlı Kuvvetler Mızıkacı Astsubay Hazırlama ve Sınıf Okulu, 2003 yılından itibaren Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı ismini almıştır. İki okulu bünyesinde

barındıran kurumun lise bölümü olan Astsubay Hazırlama Okulu 2003-2005 yılları arasında üç yıllık süre ile eğitim vermiş 2005 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın liselerin dört yıla çıkarılması kararıyla dört yıllık eğitim vermeye başlamıştır. Astsubay Meslek Yüksek Okulu ise iki yıllık ön lisans eğitimi vermeye devam etmektedir.

Dört yıllık lise (hazırlama okulu) ve iki yıllık yüksekokul eğitimi tamamlayan astsubaylar, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde bulunan Kara, Deniz, Hava ve Jandarma Bandolarına "Astsubay Çavuş " rütbesi ile atanmaktadırlar.

Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı lise bölümü olan Hazırlama Okulunu başarı ile bitiren öğrenciler, bando şefi-subayı temini amacıyla Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı'nın her sene açmakta olduğu yetenek sınavına girmektedirler. Sınavı kazanan öğrenciler konservatuvarın Bando Şefliği Sanat Dalı'nda lisans eğitimi görmeye hak kazanmakta ve lisans eğitimi sonunda öğrenciler "Teğmen" rütbesi ile bandolara şef olarak atanmaktadırlar.

Problem

Araştırmanın problemi:

Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretiminin Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Öğrencilerinin Bilişsel Gelişimlerine Etkisi Nedir?

Araştırmanın Alt Problemleri ise şu şekildedir:

1) Öğrencilerin Tonal ve Makamsal Bilgi Düzeyleri/ Hazır Bulunuşlukları Nedir?

2) Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Öğrencilerinin Bilişsel Gelişimlerine Faydalı Olmuş mudur?

3) Dersi Yürüten Eğitimcilerin Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimine Yönelik Tutum ve Davranışları Nasıldır ?

Araştırmanın Amacı

Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı'nda yürütülmekte olan Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersi kapsamında teori, kulak eğitimi ve solfej eğitiminin daha nitelikli verilebilmesi, öğrencilerin tonal ve makamsal bilgi düzeylerinin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel hazır bulunuşluklarının belirlenmesi, karşılaştırmalı tonal ve makamsal dizi öğretiminin öğrencilerin bilişsel gelişimlerine fayda sağlayıp sağlamadığının belirlenmesi, öğrencilerin edinecekleri bilgi ve becerileri yaşantılarına uygulayabilmeleri, dersi yürüten eğitimcilerin araştırmaya ilişkin düşüncelerinin belirlenmesi, dersi daha verimli işleyebilmelerine yönelik kaynak teşkil etmesi amaç edinilmiştir.

Araştırmanın Önemi

Ülkemizin, mesleki müzik eğitimi veren köklü kurumlarından Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı'nda verilmekte olan genelde tüm derslere özelde ise Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma Derslerine yönelik ilgili yayın ve araştırmaların yeterli olmadığı düşünülmektedir. Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı repertuarı dikkatlice incelendiğinde tonal eserler yanında makamsal eserlerinde icra edildiği belirlenmiştir. Bununla birlikte program ve yürütülen ders içerikleri incelendiğinde bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olarak bir başka deyişle; kulak, teori ve solfej eğitiminde makamsal bilgi ve becerilere yeterince yer verilmediği tespit edilmiştir. Araştırma; durum tespiti yapması ve karşılaştırmalı tonal ve makamsal dizi öğretiminin uygulanabilirliğini belirlemesi yanında, bu konuya dikkat çekebilmesi, program ve derslerin yürütülmesinde konunun öneminin hatırlatılması, derse yönelik eğitim aracı olarak kullanılabilmesi, ilgili yayın ve araştırmalara kaynak teşkil etmesi bakımlarından önemlidir.

YÖNTEM

Araştırma, tarama modelini esas alan yarı deneysel bir çalışmadır. Araştırmaya ilişkin veri toplayabilmek amacıyla öğrencilere öz değerlendirme formu, eğitimcilere ise yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Karşılaştırmalı tonal ve makamsal öğretimi yapıldıktan sonra öğrencilere son test uygulanmıştır. Araştırmada öz değerlendirme ölçeğinden elde edilen veriler sayısal

verilere dönüştürülmüş ve istatistiksel teknik olarak frekans ve yüzde hesaplamalarından yararlanılarak çözümlenmiştir. Eğitimciler ile yapılan yapılandırılmış görüşme formlarının çözümlenmesinde ise nitel araştırma tekniklerinden yararlanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Araştırma, "Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretiminin Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Öğrencilerinin Bilişsel Gelişimlerine Etkisi Nedir?" problemi çerçevesinde ele alınmıştır. Bu probleme bağlı olarak oluşturulan alt problemlere ilişkin bulgular tablolar yardımı ile işlenmiş ve yorumlanmıştır.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

"Öğrencilerin Tonal ve Makamsal Bilgi Düzeyleri/ Hazır Bulunuşlukları Nedir?"

Araştırma, Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Astsubay Hazırlama Okulu 12. sınıf öğrencilerine yöneltilen 11 soru kapsamında yürütülmeye çalışılmıştır. Sorulan sorulara "evet, emin değilim ve hayır" seçenekleri doğrultusunda değerlendirmeleri istenmiştir. Elde edilen veriler tablolar halinde gösterilerek yorumlanmıştır.

Tablo 1. Öğrencilerin "Makamsal Dizilere Yönelik Dikte Çalışmalarında Başarıyımlı" Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

Makamsal Dizilere Yönelik Dikte Çalışmalarında Başarıyımlı							
Evet		Emin değilim		Hayır		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%
2	2.7	19	25.7	53	71.6	74	100

Öğrencilerin kendilerini makamsal dizilere yönelik dikte çalışmalarında başarılı bulma durumlarına yönelik cevapları incelendiğinde evet cevabının % 2.7, emin değilim cevabının % 25.7, hayır cevabının ise % 71.6 olduğu görülmektedir. % 71.6 oranında bir

bölümü kapsayan hayır cevabı, öğrencilerin kendilerini makamsal dikte çalışmalarında genel olarak başarılı bulmadıkları biçiminde yorumlanabilir. Öğrencilerin makamsal dizilere yönelik dikte çalışmalarında kendilerini başarısız bulmalarının nedeni olarak, Müziksel İşitme Okuma ve Yazma dersi öğretim programlarında Türk Müziği'ne yönelik konuların yer almaması düşünülebilir.

Tablo 2. Öğrencilerin "Makamsal Dizilere Yönelik Solfej Çalışmalarında Başarıyımlı" Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

Makamsal Dizilere Yönelik Solfej Çalışmalarında Başarıyımlı							
Evet		Emin değilim		Hayır		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%
15	20.3	27	36.5	32	43.2	74	100

Öğrencilerin kendilerini makamsal dizilere yönelik solfej çalışmalarında başarılı bulma durumlarına yönelik cevapları incelendiğinde evet cevabının % 20.3, emin değilim cevabının % 36.5, hayır cevabının ise % 43.2 olduğu görülmektedir. Burada öğrencilerin yarıya yakın bir kesiminin makamsal dizilere yönelik solfej çalışmalarında kendilerini başarılı bulmadıkları görülmektedir. %43.2 oranında öğrencinin kendilerini makamsal dizilere yönelik solfej çalışmalarında başarısız bulmasını, Müziksel İşitme Okuma ve Yazma dersi öğretim programlarında Türk Müziği'ne yönelik konuların yer almamasına bağlayabiliriz. Makamsal dizilere yönelik solfej çalışmalarında kendilerini başarılı bulan % 20.3 oranında öğrencinin başarısını ise, ders eğitimcilerinin Türk Müziği konularında kişisel tecrübeleri ile derslerde yapmış oldukları makamsal dizilere yönelik solfej çalışmalarından kaynaklandığını söyleyebiliriz.

Tablo 3. Öğrencilerin "Makamsal Dizilere Yönelik Analiz Edebilme Çalışmalarında Başarıyımlı" Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

Makamsal Dizilere Yönelik Analiz Edebilme Çalışmalarında Başarıyımlı							
Evet		Emin değilim		Hayır		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%
5	6.8	25	33.8	44	59.5	74	100

Öğrencilerin kendilerini makamsal dizilere yönelik analiz edebilme çalışmalarında başarılı bulma durumlarına yönelik cevapları incelendiğinde evet cevabının % 6.8, emin değilim cevabının % 33.8, hayır cevabının ise % 59.5 olduğu görülmektedir. %59.5 hayır %33.8 oranında emin değilim cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin genel olarak kendilerini başarılı bulmadıkları sonucu ortaya çıkmaktadır. Öğrencilerin kendilerini makamsal dizilere yönelik analiz edebilme çalışmalarında başarısız bulmasını, makamsal dikte ve solfejde olduğu gibi Müziksel İşitme Okuma ve Yazma dersi öğretim programlarında Türk Müziği konularının yer almamasından kaynaklandığını söyleyebiliriz.

Tablo 4. Öğrencilerin "Tonal ve Makamsal Dizileri Karşılaştırarak Çözümlemeler Yapabilirim" Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

Tonal ve Makamsal Dizileri Karşılaştırarak Çözümlemeler Yapabilirim							
Evet		Emin değilim		Hayır		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%
11	14.9	19	25.7	44	59.5	74	100

Öğrencilerin kendilerini tonal ve makamsal dizileri karşılaştırarak çözümlemeler yapabilme çalışmalarında başarılı bulma durumlarına yönelik cevapları incelendiğinde evet cevabının % 14.9, emin değilim cevabının % 25.7, hayır cevabının ise % 59.5 olduğu görülmektedir. %59.5 oranında verilen hayır cevabını değerlendirdiğimizde öğrencilerin yarısından fazla bir kesimin tonal

ve makamsal dizileri karşılaştırarak çözümler yapabileceği konusunda bilgisinin olmadığı, doğal olarak öğrencilerin büyük bir bölümünün kendisini başarılı bulmadıkları sonucuna varılmaktadır.

Tablo 5. Öğrencilerin "Müziksel İşitme Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

Müziksel İşitme Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm							
Evet		Emin değilim		Hayır		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%
50	67.6	18	24.3	6	8.1	74	100

Öğrencilerin "Müziksel İşitme Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" sorusuna yönelik olarak vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde, % 67.6 oranında büyük bir kesimin, makamsal dizi öğretiminin müziksel işitme becerilerinin gelişmesinde gerekli olduğunu düşündüğünü ortaya koymaktadır.

Tablo 6. Öğrencilerin "Müziksel Okuma Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

Müziksel Okuma Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm							
Evet		Emin değilim		Hayır		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%
53	71.6	16	21.6	5	6.8	74	100

Öğrencilerin "Müziksel Okuma Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" sorusuna yönelik olarak vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde evet cevabının % 71.6, emin değilim cevabının % 21.6, hayır cevabının ise % 6.8 olduğu görülmektedir. % 71.6 oranında evet cevabı ile

öğrencilerin, makamsal dizi öğretiminin müziksel okuma becerilerinin gelişmesinde gerekli olduğunu ve düşündüğünü ortaya koymaktadır.

Tablo 7. Öğrencilerin "Müziksel Yazma-Dikte Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

Müziksel Yazma-Dikte Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm							
Evet		Emin değilim		Hayır		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%
44	59.5	20	27.0	10	13.5	74	100

Öğrencilerin "Müziksel Yazma-Dikte Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" sorusuna yönelik olarak vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde evet cevabının % 59.5, emin değilim cevabının % 27.0, hayır cevabının ise % 13.5 olduğu görülmektedir. Burada evet cevabının % 59.5 oranında olması öğrencilerin önemli bir kesiminin makamsal dizi öğretiminin müziksel yazma ve dikte becerilerinin gelişmesinde gerekli olduğunu düşündüğünü ortaya koymaktadır.

Tablo 8. Öğrencilerin "Müziksel Analiz (Tonalite-Makam) Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

Müziksel Analiz (Tonalite-Makam)Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm							
Evet		Emin değilim		Hayır		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%
50	67.6	17	23.0	7	9.5	74	100

Öğrencilerin "Müziksel Analiz (Tonalite-Makam) Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli

Olduğunu Düşünürüm" sorusuna yönelik olarak vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde evet cevabının % 67.6, emin değilim cevabının % 23.0, hayır cevabının ise % 9.5 olduğu görülmektedir. % 67.6 oranında evet cevabı ile öğrencilerin, makamsal dizi öğretiminin müziksel analiz (tonalite-makam) becerilerinin gelişmesinde gerekli olduğunu düşündüğünü ortaya koymaktadır.

Tablo 9. Öğrencilerin "Müziksel Deşifre Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

Müziksel Deşifre Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm							
Evet		Emin değilim		Hayır		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%
42	56.8	23	31.1	9	12.2	74	100

Öğrencilerin "Müziksel Deşifre Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" sorusuna yönelik olarak vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde evet cevabının % 56.8, emin değilim cevabının % 31.1, hayır cevabının ise % 12.2 olduğu görülmektedir. % 56.8 oranında evet cevabı ile öğrencilerin, makamsal dizi öğretiminin müziksel deşifre becerilerinin gelişmesinde gerekli olduğunu düşündüğünü ortaya koymaktadır.

Tablo 10. Öğrencilerin "Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Marş Repertuarındaki Makamsal Eserleri Çözümleyebilirim" Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

Slh. Kuv. Bando Okulları K.lığı Marş Repertuarındaki Makamsal Eserleri Çözümleyebilirim							
Evet		Emin değilim		Hayır		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%
14	18.9	20	27.0	40	54.1	74	100

Öğrencilerin "Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Marş Repertuarındaki Makamsal Eserleri Çözümleyebilirim" sorusuna yönelik olarak vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde evet cevabının % 18.9, emin değilim cevabının % 27.0, hayır cevabının ise % 54.1 olduğu görülmektedir. % 54.1 oranında hayır cevabı ile öğrencilerin, konu ile ilgili genel itibariyle bilişsel eksiklerinin olması durumu söz konusu olduğundan dolayı makamsal eserlerin çözümlenmesinde kendilerini başarılı bulmadıkları görülmektedir.

Tablo 11. Öğrencilerin "Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Marş Repertuarındaki Tonal Eserleri Çözümleyebilirim" Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

Slh. Kuv. Bando Okulları K.lığı Marş Repertuarındaki Tonal Eserleri Çözümleyebilirim							
Evet		Emin değilim		Hayır		Toplam	
f	%	f	%	f	%	f	%
29	39.2	21	28.4	24	32.4	74	100

Öğrencilerin "Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Marş Repertuarındaki Tonal Eserleri Çözümleyebilirim" sorusuna yönelik olarak vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde evet cevabının % 39.2, emin değilim cevabının % 28.4, hayır cevabının ise % 32.4 olduğu görülmektedir. Hayır ve emin değilim cevabı verenlerin evet cevabı verenlerden fazla olmasının, tonal marş analizleri konusunda öğrencilerin bilişsel eksikliklerinin olabilmesi durumundan kaynaklandığı düşünülmektedir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Öğrencilere Göre; "Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Öğrencilerinin Bilişsel Gelişimlerine Faydalı Olmuş mudur?" sorusu çerçevesinde ikinci alt probleme yönelik olarak verilerin toplanabilmesi için, öğrencilere Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi dersi verilmiştir. Ders verilmeden önce konu ile ilgili bilgi düzeylerini ölçmek amacı ile ön test uygulanmış, Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi dersi verildikten sonra ise ulaştıkları bilgi düzeylerini ölçmek amacı

ile bir son test uygulanmıştır. Ön test ve son testlerin karşılaştırılması amacı ile Eşleştirilmiş İki Örneklem "t Testi" uygulanmıştır. "t Testi" ile elde edilen veriler tablo halinde gösterilmeye çalışılmıştır.

Tablo 12. Öğrencilere Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi Dersi Verilmeden Önce ve Dersin Verilmesinden Sonraki Gelişim Durumları (Ön test-Son Test)

Soru No.	Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi Dersi Verilmeden Önce (Ön Test)						Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi Dersi Verildikten Sonra (Son Test)					
	f			%			f			%		
	Evet	Emin Değilim	Hayır	Evet	Emin Değilim	Hayır	Evet	Emin Değilim	Hayır	Evet	Emin Değilim	Hayır
1	2	19	53	2.7	25.7	71.6	30	16	28	40.5	21.6	37.8
2	15	27	32	20.3	36.5	43.2	49	16	9	66.2	21.6	12.2
3	5	25	44	6.8	33.8	59.5	27	38	9	36.5	51.4	12.2
4	11	19	44	14.9	25.7	59.5	46	22	6	62.2	29.7	8.1
5	50	18	6	67.6	24.3	8.1	64	5	5	86.5	6.8	6.8
6	53	16	5	71.6	21.6	6.8	65	4	5	87.8	5.4	6.8
7	44	20	10	59.5	27.0	13.5	57	9	8	77.0	12.2	10.8
8	50	17	7	67.6	23.0	9.5	68	3	3	91.9	4.1	4.1
9	42	23	9	56.8	31.1	12.2	29	9	36	39.2	12.2	48.6
10	14	20	40	18.9	27.0	54.1	46	20	8	62.2	27.0	10.8
11	29	21	24	39.2	28.4	32.4	61	9	4	82.4	12.2	5.4

1) Öğrencilere yöneltilen "Makamsal Dizilere Yönelik Dikte Çalışmalarında Başarılıyım" sorusundan elde edilen verilere uygulanan Eşleştirilmiş İki Örneklem "t testi" sonucunda $t=7,844$ $p<0,05$ olduğu için Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretiminin Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Öğrencilerinin Bilişsel Gelişimlerine olan faydası araştırılırken, "Makamsal Dizilere Yönelik Dikte Çalışmasında Başarılıyım" sorusunda, öğrencilere Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi dersi verilmeden

önce ve verildikten sonra alınan cevaplara göre Eşleştirilmiş İki Örneklem "t Testi" yapılmıştır. Bunun sonucunda, "Makamsal Dizilere Yönelik Dikte Çalışmalarında Başarılıyım" sorusuna yönelik olarak, Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretiminin faydalı olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrenciler Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi dersinden öğrendiklerini dikte çalışmasında uygulayarak, sesler arasında tonal ve makamsal bağlantılar kurmuşlar ve başarılı bir orana ulaşmışlardır.

2) Öğrencilere yöneltilen "Makamsal Dizilere Yönelik Solfej Çalışmalarında Başarılıyım" sorusundan elde edilen verilere uygulanan Eşleştirilmiş İki Örneklem "t testi" sonucunda $t=8,624$ $p<0,05$ olduğu için "Makamsal Dizilere Yönelik Solfej Çalışmalarında Başarılıyım" sorusuna yönelik olarak, Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretiminin faydalı yönde etkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrenciler Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi dersinden öğrendiklerini solfej çalışmalarında uygulayarak, dizi ve aralık olarak tonal ve makamsal bağlantılar kurmuşlardır. Bunun sonucunda başarı oranı % 20.3'ten % 66.2 oranına yükselmiştir.

3) Öğrencilere yöneltilen "Makamsal Dizilere Yönelik Analiz Çalışmalarında Başarılıyım" sorusundan elde edilen verilere uygulanan Eşleştirilmiş İki Örneklem "t testi" sonucunda $t=9,557$ $p<0,05$ olduğu için "Makamsal Dizilere Yönelik Analiz Çalışmalarında Başarılıyım" sorusuna yönelik olarak, Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretiminin faydalı olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilere verilen Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi dersi ile birlikte % 6.8'den % 36.5'e yükselen başarı oranının, öğrencilerin analiz konusunda pratik yapmaları ile birlikte daha da artacağı düşünülmektedir.

4) Öğrencilere yöneltilen "Tonal ve Makamsal Dizileri Karşılaştırarak Çözümlemeler Yapabilirim" sorusundan elde edilen verilere uygulanan Eşleştirilmiş İki Örneklem "t testi" sonucunda $t=10,154$ $p<0,05$ olduğu için "Tonal ve Makamsal Dizileri Karşılaştırarak Çözümlemeler Yapabilirim" sorusuna yönelik olarak, Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretiminin faydalı olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilere verilen Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi dersi ile birlikte % 14.9'dan % 62.2'ye yükselen başarı oranının, yine analiz konusunda olduğu gibi sık sık pratik yapılarak artacağı düşünülmektedir.

5) Öğrencilere yöneltilen "Müziksel İşitme Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" sorusundan elde edilen verilere uygulanan Eşleştirilmiş İki Örneklem "t testi" sonucunda $t=3,179$ $p<0,05$ olduğu için "Müziksel İşitme Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" sorusuna yönelik olarak, Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretiminin faydalı olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilere verilen Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi dersi öncesinde % 67.6 oranda olan evet cevabının, ders sonrasında % 86.5 gibi bir orana yükselmesi, öğrencilerin duyuşsal ve bilişsel olarak geliştiklerini göstermektedir.

6) Öğrencilere yöneltilen "Müziksel Okuma Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" sorusundan elde edilen verilere uygulanan Eşleştirilmiş İki Örneklem "t testi" sonucunda $t=2,538$ $p<0,05$ olduğu için "Müziksel Okuma Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" sorusuna yönelik olarak, Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretiminin faydalı olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilere verilen Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi dersi öncesinde % 71.6 oranında olan evet cevabının, ders sonrasında % 87.8 oranına yükselmesi, öğrencilerin Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretim yaklaşımını kolayca kavrayabildiklerini ve müziksel okuma çalışmalarında kullanabildiklerini göstermektedir.

7) Öğrencilere yöneltilen "Müziksel Yazma-Dikte Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" sorusundan elde edilen verilere uygulanan Eşleştirilmiş İki Örneklem "t testi" sonucunda $t=2,924$ $p<0,05$ olduğu için "Müziksel Yazma-Dikte Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" sorusuna yönelik olarak, Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretiminin faydalı olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilere verilen Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi dersi öncesinde % 59.5 oranında olan evet cevabının, ders sonrasında % 77 oranına yükselmesi, öğrencilerin Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretim yaklaşımını kolayca kavrayabildiklerini ve müziksel yazma-dikte çalışmalarında kullanabildiklerini göstermektedir.

8) Öğrencilere yöneltilen "Müziksel Analiz (Tonalite-Makam) Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" sorusundan elde edilen verilere uygulanan

Eşleştirilmiş İki Örneklem "t testi" sonucunda $t=4,170$ $p<0,05$ olduğu için "Müziksel Analiz (Tonalite-Makam) Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" sorusuna yönelik olarak, Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretiminin faydalı olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilere verilen Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi dersi öncesinde % 67.6 oranında olan evet cevabının, ders sonrasında % 91.9 oranına yükselmesi, öğrencilerin Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretim yaklaşımını kolayca kavrayabildiklerini ve müziksel analiz çalışmalarında kullanabildiklerini göstermektedir.

9) Öğrencilere yöneltilen "Müziksel Deşifre Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" sorusundan elde edilen verilere uygulanan Eşleştirilmiş İki Örneklem "t testi" sonucunda $t=0,191$ $p>0,05$ olduğu için "Müziksel Deşifre Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizilerin Öğretiminin Gerekli Olduğunu Düşünürüm" sorusuna yönelik olarak, Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretiminin faydalı olmadığı sonucuna varılmıştır. Öğrencilere verilen Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi dersi öncesinde % 56.8 oranında olan evet cevabının, ders sonrasında % 39.2 gibi bir orana düşmesinin, öğrencilerin Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi dersinde öğrendiklerini deşifre çalışmalarında yeterince uygulayamadıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

10) Öğrencilere yöneltilen "Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Marş Repertuarındaki Makamsal Eserleri Çözümleyebilirim" sorusundan elde edilen verilere uygulanan Eşleştirilmiş İki Örneklem "t testi" sonucunda $t=8,446$ $p<0,05$ olduğu için "Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Marş Repertuarındaki Makamsal Eserleri Çözümleyebilirim" sorusuna yönelik olarak, Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretiminin faydalı olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilere verilen Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi dersi öncesinde % 18.9 oranında olan evet cevabının, ders sonrasında % 62.2 oranına yükselmesinin, öğrencilerin Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretim yaklaşımını makamsal marş analizlerinde etkili bir şekilde kullanabilmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

11) Öğrencilere yöneltilen "Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Marş Repertuarındaki Tonal Eserleri Çözümleyebilirim" sorusundan elde edilen verilere uygulanan Eşleştirilmiş İki Örneklem "t testi" sonucunda $t=7,660$ $p<0,05$ olduğu için "Silahlı Kuvvetler

Bando Okulları Komutanlığı Marş Repertuarındaki Tonal Eserleri Çözümleyebilirim" sorusuna yönelik olarak, Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretiminin faydalı olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilere verilen Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi dersi öncesinde % 39.2 oranında olan evet cevabının, ders sonrasında % 82.4 oranına yükselmesinin, öğrencilerin Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretim yaklaşımını tonal marş analizlerinde etkili bir şekilde kullanabilmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

"Dersi Yürüten Eğitimcilerin Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimine Yönelik Tutum ve Davranışları Nasıldır ?" sorusuna yönelik olarak ele alınan üçüncü alt probleme ilişkin olarak eğitimcilerin çeşitli durumlarını sorgulayan çeşitli sorulara vermiş oldukları cevaplardan alınan bilgiler irdelenmiş ve tablolar halinde gösterilmeye çalışılmıştır.

Eğitimcilere yöneltilen "**Mezun Olduğunuz Okulun Adı**" sorusuna yönelik olarak; Milli Savunma Bakanlığı ile Ankara Devlet Konservatuarı arasında hazırlanan protokolle (sonradan 20 Ağustos 1965 tarih ve 12080 sayılı resmi gazetede yayınlanan yönetmelik hükümlerine göre) ilk defa Ankara Devlet Konservatuarı (Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı) Bando şefliği Bölümü'ne öğrenci alınmaya başlamıştır. 1965 yılından itibaren Türkiye'de Askeri Bando Şefi yetiştiren tek kurum Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı'dır. Araştırmaya katılan 4 eğitimci de Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı mezunudur.

Eğitimcilere yöneltilen "**Mezuniyet Durumunuz**" sorusuna yönelik olarak;

Tablo 13. Eğitimcilerin Mezuniyet Durumlarının Dağılımı

Eğitimcilerin Mezuniyet Durumu	Eğitimci Sayısı	
	f	%
Lisans	1	25.0
Yüksek Lisans	3	75.0
Doktora/Sanatta Yeterlik	-	-
Toplam	4	100

Araştırmaya katılan eğitimcilerin 1'i lisans, 3'ü ise yüksek lisans eğitimi almıştır. Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı

Astsubay Hazırlama Okulu Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersini verenlerin genelinin yüksek lisans düzeyinde eğitim almış eğitimcilerden oluştuğu söylenebilir.

Eğitimcilere yöneltilen "**Lisans Eğitiminizdeki Çalgınız**" sorusuna araştırmaya katılan eğitimciler piyano olarak cevap vermişlerdir. Piyanonun Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersi'nin verilmesinde temel unsur olduğu gerçeğinden yola çıkacak olunursa, eğitimcilerin, piyano üzerindeki yeterliliklerinin, Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersi'nin işleyiş kalitesini ve dersi alan öğrencilerin başarısını arttıracacağı söylenebilir.

Eğitimcilere yöneltilen "**Meslekteki Kıdem Yılıınız**" sorusuna yönelik olarak;

Tablo 14. Eğitimcilerin Meslekteki Kıdem Durumları

Eğitimcilerin Meslekteki Kıdemleri	Eğitimci Sayısı	
	f	%
5-10 Yıl	1	25.0
10-15 Yıl	2	50.0
15 Yıl ve Üzeri	1	25.0
Toplam	4	100

Araştırmaya katılan eğitimcilerin mesleki kıdem durumlarına bakıldığında çoğunluğunun 10-15 yıllık bir çalışma süreçleri olduğu görülmektedir. Buradan eğitimcilerin büyük çoğunluğunun hem genç hem tecrübeli oldukları anlaşılmaktadır.

Eğitimcilere yöneltilen "**Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersi'ni Kaç Yıldır Yürütmektesiniz**" sorusuna yönelik olarak;

Tablo 15. Eğitimcilerin Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersini Yürüttükleri Yılların Dağılımı

Eğitimcilerin MİOY Dersini Yürüttükleri Yıllar	Eğitimci Sayısı	
	f	%
1-5 Yıl	2	50.0
5-10 Yıl	1	25.0
10-15 Yıl	1	25.0
15 Yıl ve Üzeri	-	-
Toplam	4	100

Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersini, 4 eğitimciden yıl bazında en az yürüten eğitimci 2 yıllık bir tecrübeye sahiptir. Genel olarak tablodan, Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersi veren eğitimcilerin, derse yönelik çalışmaları iyi tanıdıkları ve dersin işleyişini kavradıkları söylenebilir.

Eğitimcilere yöneltilen **Dersinizde Makamsal Dizileri Öğretiyor musunuz?"** sorusuna yönelik olarak; Eğitimcilerin 3'ü makamsal dizileri öğretmiyorum, 1'i ise eğitim müfredatında olmamasına rağmen kişisel tecrübeler çerçevesinde kısa zaman dilimlerinde öğretmeye çalıştığını belirtmiştir.

Eğitimcilere yöneltilen **"Öğrencilerinizin Makamsal Dizileri Öğrenmeleri Diğer Derslerindeki Başarılarını Sizce Nasıl Etkiler ?"** sorusuna yönelik olarak;

Tablo 16. Eğitimcilerin "Öğrencilerinizin Makamsal Dizileri Öğrenmeleri Diğer Derslerindeki Başarılarını Sizce Nasıl Etkiler? Sorusuna Yönelik Görüşleri

	Eğitimci Görüşleri
<p>Öğrencilerinizin Makamsal Dizileri Öğrenmeleri Diğer Derslerindeki Başarılarını Sizce Nasıl Etkiler ?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Müzikle ilgili tüm derslerde başarılarını olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyorum. - Öğrenciler makamsal eserler de seslendirdiği için faydalı olacağını düşünüyorum. - Orkestra, koro ve çalgı derslerinde halihazırda çalınan-seslendirilen makamsal eserler var. Makamsal dizilerin öğrenilmesiyle öğrencilerin eserleri daha bilinçli bir şekilde icra edeceğini ve başarılarını arttıracığını düşünüyorum. - Olumlu yönde katkı sağlayacağını düşünüyorum.

Tablodan anlaşılacağı üzere eğitimciler, Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersi'nde makamsal dizilerin öğrenilmesinin öğrencilerin diğer derslerdeki başarılarını arttıracığı konusunda aynı yönde görüşlerde bulunmuşlardır.

Eğitimcilere yöneltilen "**ğrencilerin Müziksel İşitme Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizi ğretimi Gerekli midir ?**" sorusuna yönelik olarak;

Tablo 17. Eğitimcilerin "ğrencilerin Müziksel İşitme Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizi ğretimi Gerekli midir ?" Sorusuna Yönelik Görüşleri

	Eğitimci Görüşleri
Öğrencilerin Müziksel İşitme Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizi ğretimi Gerekli midir?	<ul style="list-style-type: none"> - Evet gereklidir. İleriye dönük olarak bakıldığında Türk Müziği ile karşılaştıklarında duyuşsal olarak bir birikim sağlayacaktır. - Gereklidir ve iyi yönde fayda sağlayacağını düşünüyorum. - Gereklidir. Tampere sistem içerisinde makamsal dizilerin öğrenilmesi, işitmede faydalı olur. - Gerekli olduğunu ve olumlu yönde katkı sağlayacağını düşünüyorum.

Eğitimciler, makamsal dizi öğretiminin, öğrencilerin müziksel işitme becerilerine olumlu yönde katkı sağlayacağı ve gerekli olduğu görüşünde birleşmişlerdir.

Eğitimcilere yöneltilen "**ğrencilerin Müziksel Okuma Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizi ğretimi Gerekli midir ?**" sorusuna yönelik olarak;

Tablo 18. Eğitimcilerin "ğrencilerin Müziksel Okuma Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizi ğretimi Gerekli midir?" Sorusuna Yönelik Görüşleri

	Eğitimci Görüşleri
Öğrencilerin Müziksel Okuma Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizi ğretimi Gerekli midir?	<ul style="list-style-type: none"> - Evet gereklidir. Faydalı olacağını düşünüyorum. - Gereklidir ve iyi yönde fayda sağlayacağını düşünüyorum. - Gerekli olduğunu ve müziksel okuma becerilerini her yönden geliştireceğini düşünüyorum. - Gerekli olduğunu ve olumlu yönde katkı sağlayacağını düşünüyorum.

Eğitimcilerin, makamsal dizi öğretiminin, öğrencilerin müziksel okuma becerilerine olumlu yönde katkı sağlayacağı, geliştireceği ve gerekli olduğu düşüncesinde buldukları anlaşılmaktadır.

Eğitimcilere yöneltilen "**Öğrencilerin Müziksel Yazma Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizi Öğretimi Gerekli midir ?**" sorusuna yönelik olarak;

Tablo 19. Eğitimcilerin "Öğrencilerin Müziksel Yazma Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizi Öğretimi Gerekli midir?" Sorusuna Yönelik Görüşleri

	Eğitimci Görüşleri
Öğrencilerin Müziksel Yazma Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizi Öğretimi Gerekli midir ?	<ul style="list-style-type: none"> - Evet gereklidir. Faydalı olacağını düşünüyorum. - Gereklidir ve iyi yönde fayda sağlayacağını düşünüyorum. - Gerekli olduğunu ve müziksel okuma becerilerini her yönden geliştireceğini düşünüyorum. - Gerekli olduğunu ve olumlu yönde katkı sağlayacağını düşünüyorum.

Eğitimciler, makamsal dizi öğretiminin, öğrencilerin müziksel yazma becerilerine olumlu yönde katkı sağlayacağı ve gerekli olduğu görüşünde bulunmuşlardır.

Eğitimcilere yöneltilen "**ğrencilerin Müziksel Deşifre Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizi ğretimi Gerekli midir ?**" sorusuna yönelik olarak;

Tablo 20. Eğitimcilerin "ğrencilerin Müziksel Deşifre Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizi ğretimi Gerekli midir?" Sorusuna Yönelik Görüşleri

	Eğitimci Görüşleri
Öğrencilerin Müziksel Deşifre Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizi ğretimi Gerekli midir ?	<ul style="list-style-type: none"> - Gereklidir. Makamlar teorisel olarak kendi karar yerlerine göre öğretilir ve öyle düşünülmesi sağlanırsa faydalı olacağını düşünüyorum. - Gereklidir ve iyi yönde fayda sağlayacağını düşünüyorum. - Gereklidir. Tonal diziler dışında farklı dizi algısı öğrencilerin deşifresinde gelişim sağlayacaktır. - Evet gereklidir. Makamsal dizileri işitme ve okumanın gelişmesi deşifreyi de geliştirecektir.

Eğitimcilerin, makamsal dizi öğretiminin, öğrencilerin müziksel deşifre becerilerine olumlu yönde katkı sağlayacağı, tonal diziler dışında farklı dizi algısı getireceği için geliştireceği ve gerekli olduğu düşüncesinde buldukları anlaşılmaktadır.

Eğitimcilere yöneltilen "**ğrencilerin Müziği Analiz Edebilme Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizi ğretimi Gerekli midir ?**" sorusuna yönelik olarak;

Tablo 21. Eğitimcilerin "ğrencilerin Müziği Analiz Edebilme Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizi ğretimi Gerekli midir ?" Sorusuna Yönelik Görüşleri

	Eğitimci Görüşleri
Öğrencilerin Müziği Analiz Edebilme Becerilerinin Gelişmesinde Makamsal Dizi ğretimi Gerekli midir?	<ul style="list-style-type: none"> - Gereklidir. Faydalı olacağını düşünüyorum. - Karşılaştıarak, bağlantı kurarak çalışabileceklerini de dşnrssek faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum. - Gereklidir. Bu konuyla ilgili Türk Müziği Analiz Dersi müfredata alınabilir - Gerekli olduğunu düşünüyorum.

Tabloda, sorulmakta olan soruya verilen cevaplar incelendiğinde, eğitimcilerin, makamsal dizi ğretimi ile öğrencilerin müziği analiz edebilme becerilerinin gelişeceği yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Eğitimcilerin makamsal dizi öğretiminin, öğrencilerin müziği analiz edebilme becerilerinin gelişmesinde gerekli olduğu düşüncesinde buldukları anlaşılmaktadır.

Eğitimcilere yöneltilen "**Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi ğretimi Hakkında Bilginiz Var mı?**" sorusuna yönelik olarak;

Tablo 22. Eğitimcilerin "Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi ğretimi Hakkında Bilginiz Var mı?" Sorusuna Yönelik Görüşleri

	Eğitimci Görüşleri
Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi ğretimi Hakkında Bilginiz Var mı?	<ul style="list-style-type: none"> - Yüksek lisans tezim ile ilgili çalışmaları yaparken karşılaştım. Kısmen bilğim var. - Konu ile ilgili bilğim yok. - Daha önce yapmış olduğum araştırmalarda rast geldiğim için fikir sahibiyim. - Daha önce bir bilğim yoktu.

Eğitimcilerin belirtmiş olduğu görüşler incelendiğinde, eğitimcilerden 2'sinin daha önce yapmış oldukları araştırma ve çalışmalarda karşılaşmış olduklarından dolayı Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi ile ilgili bir bilgisinin olduğu sonucuna varılmaktadır.

Eğitimcilere yöneltilen "**Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretim Yönteminin Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Astsubay Hazırlama Okulu'nda Öğretilmesi Nasıl Bir Katkı Sağlar?**" sorusuna yönelik olarak;

Tablo 23. Eğitimcilerin "Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretim Yönteminin Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Astsubay Hazırlama Okulu'nda Öğretilmesi Nasıl Bir Katkı Sağlar?" Sorusuna Yönelik Görüşleri

	Eğitimci Görüşleri
<p>Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretim Yönteminin Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Astsubay Hazırlama Okulu'nda Öğretilmesi Nasıl Bir Katkı Sağlar?</p>	<p>- Batı müziği temelli olan okulumuzda makam ve dizi anlayışında yeni bir metot olarak tercih edilebilir.</p> <p>-Orkestra ve çalgı dersleri başta olmak üzere koro derslerinde seslendirilen makamsal eserlerin daha anlamlı ve bilinçli bir şekilde icra edilmesi anlamında katkı sağlar. Konservatuvara girecek öğrencilerimiz için, konservatuvarda okutulan Ahmed Adnan Saygun "Töresel" vb. makamsal nitelikteki solfej kitaplarını, eserleri okuyabilmeleri çözümleyebilmeleri vs. için iyi bir temel oluşturabilir.</p> <p>-Müziksel okuma, yazma, işitme, eser icrası ve inceleme yapılması konusunda öğrencilere olumlu katkılar sağlayacağını değerlendiriyorum.</p> <p>-Okulumuzda orkestra, koro ve çalgı derslerinde makamsal eserler peyderpey okutuluyor ve çalgılarda icra ediliyor. Öğrencilerin Türk Müziği konularında okuldan daha donanımlı bir şekilde mezun olmaları mesleki anlamda önemli olacağından böyle bir eğitimin verilmesi uygun olacaktır.</p>

Eğitimciler, Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi Yöntemi'nin Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Astsubay Hazırlama Okulu'nda öğretilmesinin olumlu yönde katkı sağlayacağı görüşünde bulunmuşlardır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, bulgular ve yorumlar bölümünde elde edilen sonuçlar doğrultusunda geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

Birinci alt probleme yönelik elde edilen verilerin sonuçlarına göre; Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Astsubay Hazırlama Okulu 12. sınıf öğrencilerinin tonal ve makamsal bilgi düzeylerinin / hazır bulunuşluklarının değerlendirildiği bir ön test uygulanmıştır. Öğrenciler uygulanmış olan ön test sonucunda; makamsal dikte, solfej, deşifre ve analiz konularında kendilerini başarısız bulmuşlar, makamsal dizi öğretiminin, müziksel işitme, okuma, yazma-dikte, deşifre ve analiz becerilerinin gelişmesinde gerekli olduğunu ifade etmişlerdir. Marş repertuarındaki, makamsal marşların analizinde kendilerini başarılı bulmadıklarını, tonal marşların analizlerinde ise kısmen başarılı buldukları sonucuna ulaşılmıştır.

İkinci alt probleme yönelik elde edilen verilerin sonuçlarına göre; Öğrencilerin bilgi düzeylerinin/hazır bulunuşluklarının ön test ile ölçülmesinden sonra araştırmanın konusu olan "Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi" dersi verilmiş, ders sonucunda son test uygulanmış ve bilişsel düzeylerindeki etki öğrenilmeye çalışılmıştır. Öğrencilere uygulanan ön test ve son test arasındaki gelişim Eşleştirilmiş İki Örneklem "t Testi" ile incelenmiş ve verilen "Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi" dersinin, öğrencilerin makamsal işitme, yazma-dikte, solfej, analiz konularındaki bilişsel gelişmelerinde olumlu yönde etki sağladığı, müziksel deşifre konusunda ise olumlu yönde katkı sağlamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Üçüncü alt probleme yönelik elde edilen verilerin sonuçlarına göre; Eğitimcilerin % 75 oranında bölümünün yüksek lisans mezunu oldukları, lisans eğitiminde piyano üzerine çalıştıkları, 2-11 yıllık bir eğitimcilik süreçlerinin olduğu, "Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi" ile ilgili genel olarak detaylı bilgi sahibi olmadıkları, Müziksel İşitme Okuma ve Yazma derslerinde genel

olarak makamsal dizi vs. öğretmedikleri, makamsal dizi öğretiminin öğrencilerin diğer derslerdeki başarısını arttıracak yönünde düşünceleri olduğu, makamsal dizi öğretiminin öğrencilerin işitme, okuma, yazma-dikte, deşifre, analiz becerilerinde gerekli ve olumlu etki sağlayacağı düşüncesinde oldukları sonuçlarına ve "Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi"nin Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Astsubay Hazırlama Okulu MİOY derslerinde öğretilmesinin öğrencilere bilişsel, devinişsel ve duyuşsal açılardan önemli derecede olumlu katkı sağlayacağı görüşünde birleştikleri sonuçlarına ulaşmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulardan çıkartılan sonuçlar doğrultusunda;

Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimi'nin Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Astsubay Hazırlama Okulu 12. sınıf öğrencilerine öğretilmesi sonucunda, öğrencilerin bilişsel düzeylerindeki olumlu gelişim yapılan testler ve görüşmelerin sonunda netleşmiştir. Batı Müziği ekseninde işlenen Müziksel İşitme Okuma ve Yazma dersi öğretim programlarına, öğrencilerin kendilerini bilişsel ve duyuşsal olarak eksik bulduğu Türk Müziği ile ilgili konuların, yöntemlerin ve yaklaşımların (Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretim Yaklaşımı gibi) eklenmesinin faydalı ve uygun olacağı,

Müziksel İşitme Okuma ve Yazma dersini veren eğitimcilere, derslerinde kullanabilecekleri Karşılaştırmalı Tonal ve Makamsal Dizi Öğretimine yönelik seminerler verilebileceği,

Müzik eğitimi alanında bilimsel çalışmalar yapan lisansüstü eğitim öğrencileri ve akademisyenler tarafından araştırmada uygulanan öğretim yaklaşımının uygulama alanının genişletilerek daha çok deneysel çalışma yapılmasının gerekli olduğu ve elde edilen verilerin program geliştirme çalışmalarında kullanılacağı değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

- Cevdet, A. (1966). *Tarih-i Cevdet*. Cilt III, İstanbul: Üçdal Neşriyat.
- Çakar, D. (1994). *Armoni Mızıkaları ve Bandoların Çok Sesli Çağdaş Türk Müziğinin ve Türk Müzik Eğitiminin Gelişmesine Katkıları*, Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Gazimihal, M. R. (1955). *Türk Askeri Mızıkaları Tarihi*. İstanbul: Maarif Basımevi.
- Orkun, H. N. (1936). *Eski Türk Yazıtları*. Ankara: TDK.
- Say, A. (2010). *Müzik Ansiklopedisi*, Cilt I-II-III. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2012). *Müzik Sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Vural, T. (2013). *Tuğ Nevbet Mehter: Türklerde Askeri Müzik Geleneği*. Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları.